

15.7 Wintervoer en stro(oistel)

Krulkool 📖 of kroeskool blijft groen en bevriest niet.

Bieten zijn ideaal wintervoer om in te kuilen. Bewaarappelen en aardappelen ook.

Granen en zaden (tarwe, bonen...) zijn droog ook goed te bewaren. Muizen zijn vijanden.

Ik heb in de winter vaak om de paar dagen takken uit mijn wilgen gehakt. De meeste dieren (schapen, varkens, geiten, konijnen, pony) knagen er met plezier alle schors af. Je houdt sneldrogend brand- en aanmaakhout over.

En de wilgen moeten toch geknot worden.

Spurrie (📖 *Spergula arvensis*) is een laat groenvoedergewas dat tevreden is op arme zandgronden.

Na de roggeoogst werd het land geploegd en geëgd en kon spurrie in korte tijd een snede leveren. Boter van melkvee dat met spurrie gevoederd was werd erg gewaardeerd om haar smaak. Het gewas stelde weinig eisen aan de grond.

De snelgroeïende spurrie wordt ook gebruikt als windbreker bij het zaaien van gras. Het gaat verstuiwing tegen en is na enige keren maaïen verdwenen. Anders vormt het snel zaad en kan woekeren als onkruid.

Als dit laatste groengewas van het jaar op was, schakelden de boeren over op de **koeketel** 📖. Hiervoor werd meestal tegen een zijmuur van de woonkamer een zware paal gezet met daarop een lange arm. Aan het uiteinde hing de grote ijzeren koeketel (vaak meer dan 100 liter). Die kon aan de ene kant tot boven het haardvuur gedraaid worden, en aan de andere kant tot tegen de scheidingsmuur met de veestal, waarin voeder openingen waren. In de ketel werd voor alle vee (koe, schapen of varkens) alles wat eetbaar was, en alle restjes gekookt als wintervoer. (En de nabijheid van het vee hielp de woning wat warmer te houden.)

Stro 📖 zijn de droge stengels van graanplanten.

Roggestro 📖 is lang en werd gebruikt voor het maken van bijenkorven, manden, strooien daken en stropoppen 📖 om holle dakpannen vast te leggen en te dichten tegen wind en binnen waaiende neerslag. Gerstestro heeft een iets hogere voedingswaarde dan tarwestro, maar het neemt minder makkelijk vocht op. Tussen aardbeien wordt stro gelegd zodat ze niet op de grond hangen en schimmelen en rotten. Om een stal proper en droog te houden wordt er ook gestrooid. Alle droog organisch materiaal kan hiervoor in principe gebruikt worden.

In leem voor muren wordt het gebruikt als bindend element.

♪ *Als vegetariërs zo van dieren houden, waarom eten ze dan al hun eten op?*

Bij ons (51e breedtegraad) draait de aarde aan 1.050 km/u om haar as.

En met 30 km per seconde of zo'n 107.000 kilometer per uur om de zon.

Die aan 828.000 kilometer per uur om het centrum van de Melkweg gaat.

En dit sterrenstelsel raast met zo'n 2,16 miljoen kilometer per uur door het heelal.